

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
Recenziile și strălucirile:
Pe unu an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SE PRENUMEA:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sortirea raframontă nu se ordonă. — Banuorlote nu se retrămît.

N° 222

Vineri, 9 (21) Octomvre.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Octomvre 1887 st. v., s'au început unu nou abonamentu pe triluniul Octomvre, Novembre și Decemvre la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Anstro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei luni 3 fl.	pe trei luni 10 franci
„ șese „ 6 „	„ șese „ 20 „
„ unu an 12 „	„ unu an 40 „

Abonarea se pôte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cupontu numărulu fășiei sub care au primitu țiarul.

Domnii cari se voru abona din nou se binevoescă a scrie adresa lămurită și a arêta și posta ultimă.

BrașovŪ, 8 Octomvre 1887.

Când datoriu noastră publicistică ne-a silitu să ne ocupăm cu regretabila „afacere a scôlei de fete din Sibiu” publicând sub rubrica această păreri, esplicările și observările ce s'au dat și făcutu din o parte și din alta, am arătat adêncă noastră mâhnire pentru conflictul neașteptat ivit între personalul didactic și direcțiunea scôlei de fete a Asociațiunei și între comitetul acestei Asociațiuni. Totu odată însă am accentuat, că interesul general românesc, care este legat de dezvoltarea acelei scôle, pretinde dela noi ca să cercetăm în mod obiectiv și cu totul imparțial cauzele conflictului și astfel să putem constata, unde este vina și ce trebuie făcutu, ca neajunsurile de felul acesta să înceteze odată pentru totdeuna.

A voi să intrăm în amăruntel neînțelegerilor ivite între persoanele mai de aproape interesate, ar însemna a ne depărta dela linia de purtare ce ne-am tras'o dela început în această afacere. Nu suntem noi chemați a rezolva aceste amărunte. Êr încât în cele publicate până acum și mai ales în corespondența ce ni s'a trimis din Sibiu sunt atinse și asemeni amărunte, o spunem din capul locului, că noi n'am putut și nu putem lua răspunderea pentru esacitate lor. Ajunge deci decă, având înaintea ochilor totu ce s'a publicat în această neplăcută afacere, ne vom da și noi la rândul nostru părerea obiectivă asupra celorl întemplate.

Înainte de tôte trebuie să accentuăm, că neînțelegerile ivite cu privire la conducerea scôlei din vorbă erau o cestiune interioară a acestei scôli, care s'ar fi putut aplana în tăcere, fără ca să se mai facă din aceste neînțelegeri unu calu de bataia tărându-se în publicitate și punându-se astfel în risicu chiar dela începutu renumele scôlei.

Dêr odată date publicității lucrurile, nu putem să ignorăm această afacere și de aceea, ascultând păreri unora și altora, am trebuit să ne punem întrebarea: cine pörtă vina, că scôla a fost spusă unui neajunsu ca acela, de a fi deodată părăsită de personalul ei didactic și dirigent?

La această vom răspunde scurtu, după impresiunile ce le-am primitu, că vina estă mai înteu neînțelegerea ce s'a manifestat cu această ocaziune între persoanele, cari chemate erau, ca umêru la umêru să conlucre în cea mai bună armonia pentru nobilul scopu al acestei scôle; alu doilea, neprevederea acelora, cari datoru erau să asigure scôla pentru asemeni casuri neașteptate; în fine, amorul propriu rău înțeles și și mai rău aplicat alu dirigentilor scôlei, cari tôte succesele frumoșe, ce le-au dobândit în anul înteu prin diligență și zelu neobositu, le au

pusu în jocu pe o singură carte, demisionarea cu ori-ce prețu.

În ce au constatu neînțelegerile, nu voim să cercetăm, dêr din punctu de vedere alu interesului general românesc, de a vedé progresând scôla înființată de Asociațiune, trebuie să întrebăm: lucru cu cale și înțeleptescă a fostu, de a da conflictului o asemenea estindere, încât să pôtă strica chiar și scôlei? Decă neînțelegerile ivite n'au putut fi înlăturate din alte privințe, nu trebuiau ôre să amuțescă ele, celu puțin pentru unu timpu ôre-care, înaintea exigențelor de apêrare a intereselor scôlei?

Și ca să trecem acum la amorul propriu alu persoanelor care, față cu meritele lor din trecut pentru scôla, s'au cređut nedreptățite, întrebăm: gânditu-s'au ôre că prin satisfacerea imediată și necondiționată a amorului lor propriu, fiă această ori câtu de motivată, pot să periclitizeze nu numai fructele muncii lor conșciențioșe de unu anu, ci și rezultatele muncii de decu de ani a unei reuniuni de cultură românescă, intrupată în instituțiunea scôlei de fete?

Nu credem că s'au gândit la această, căci decă se gândeu, căutau să satisfacă amorul propriu așa, ca nici cătuși de puțin să se va teme interesele scôlei.

În totu casul, nu putem nicidecum aproba demisiunea necondiționată din directoratul scôlei și părăsirea imediată a acestuia, tocmai la începutul semestrului, adecă fără a fixa unu terminu ôre-care, pentru ca comitetul Asociațiuni să aibă timpu a se îngriji de înlocuirea nimerită și corêspundêtoare a celorl demisionați.

De altă parte recunoscem, că noi de aci, cu tôte informațiunile ce le avem, nu putem învinovăți nici pe unii nici pe alții, nu putem sci, decă nu cumva și comitetul totuși a cam forțat lucrurile, judecând după starea de lucruri ce a aflat'o de bună unu anu de zile.

De greșelă însă, și încă mare, scim bine că s'a făcut vinovat comitetul, adecă că n'a avut prevederea de a stipula în angajamentele încheiate cu persoanele dirigente ale scôlei, ori câtu de mare încredere au meritat dênsele, condițiunea că dela eventuala demisionare și până la eventuala părăsire a postului ori funcțiunei să trecă celu puțin unu semestru.

Spre a evita dêr pentru viitoru asemeni dureroșe neajunsuri și a le face imposibile, odată pentru totdeuna, e neapêratu de lipsă, ca la încheierea angajamentelor la scôla de fete comitetul Asociațiuni să prevadă, cum se face și la alte institute, casul unei neașteptate retrageri.

În memoria lui Iacobu Mureșianu.

Redactorul „Gazetei Transilvaniei” a mai primit următoarele telegrame și scrisori de condolență:

Teuți de sus, 12 Octomvre st. n.

Vinu a-mi esprima și eu condolența pentru pierderea farului nostru, ce o jălim în tôte unghiurile, unde mai rêsună limba dulce și străbună. Dea Dumnezeu! gințiloru ca să puteți reprezenta și D-vôstru cu atâta demnitate și tăriă lupta pentru care v'ați angajat, ca părintele vostru!

Ioan Costin,
preot.

Bucuresci, 3 Octomvre v. 1887.

Stimabile Domn!

Curierul românesc în Muntenia, Albina românescă în Moldova și Gazeta Transilvaniei în Ardealu au fost cele trei focare menite să încăldecă, să deștepte și să rădice poporul românesc, precum confirmă datele de 29 Martie, 3 Maiu și 9 Iunie 1848.

Astăzi și Iacobu Mureșianu, regretatul vostru părinte, este în lumea nemuritorilor, a-

lătura cu Ionu Heliade-Rădulescu, cu Asachi, cu toți semenii lor de inimă și de fapte.

Primiți dêr, Vê rog, espresiunea adêncă mele mâhniri pentru pierderea nereparabilă ce ați suferit, și permiteți unui amic alu valorosului Iacobu Mureșianu să vă îndemne a păși cu încredere pe calea bătută de antecesoru; căci întru această conaționalii nostri de peste Carpați se pot sprijini pe totu ce e suflare românescă în Daciele lui Traianu și Aurelianu.

Profitându de ocaziune Vê rog, onorabile Domn, să primiți espresiunea sêmțemintelor mele de cea mai distinsă stimă, iubire și considerațiune.

I. M. Riureanu

SCRILE DILEI.

Precum e informată din Pesta „Polit. Korr.”, bilanțul bugetului, ce are de gând să-l prezinte în curând diei ministru-președinte unguresc, se va înfățișa cu 3¹/₂ milioane mai nefavorabil, decum se prevăduse. — Același bocet în fiă care anu; de altmintrelea nici nu se aștepta nimenea la unu bugetu mai favorabil ca altă dată, dêr la mai rău, da. Destul că se va spori darea de consum pe vin, pe bere și pe carne, se va modifica legea timbrelor ca să mai aducă ceva venit și a. Ce „fericiri” ne așteptă!

—x—

Cu tôte subvențiunea de o jumătate de milionu dată din banii Nemaghiarilor pentru susținerea operei și teatrului național unguresc din Pesta, deficitul va fi la finele acestui anu de vr'o 50,000 fl. Și cum se nu fiă deficit, că Pesta nu e ungurescă?

—x—

În alunarea ordinară a comitetului administrativ alu comit. Albei de jos de pe luna lui Octomvre, s'a constatat că dările s'au încasat în această lună multu mai slabu ca altă dată, din cauza recolte slabe și a lipsei de afaceri. Rugarea adresată ministrului de comunicațiune, ca să se facă unele drumuri pe spesele statului, s'a respinsu, sub cuvânt că vré să facă economiă. — Der bine, dările, pentru ce li s'au luat și vitele de ce li s'au vândut pentru ca s'ermanii ômeni nici drumuri să n'aibă? Ce miserie!

—x—

Ministrul unguresc de comunicațiune a decis să desființeze peste o sută oficii postale, care nu și pot acoperi cheltuelile de expedițiune și transport. Cu alte cuvinte, unu sporu de câteva sute de proletari.

—x—

Inspectorul de dare alu comitatului Huniădôra a raportat, că în Septemvrie s'au încasat dări cu 31,412 fl. 70 cr. mai puțin ca în anul trecut. Propune să se ștergă 10,000 fl., care nu se mai pot încasa, căci nu mai au ce să ia executorii. În același timp însă arată, că deja a trimis în provinciă 4 executori de dare și unu adjunctu executoru ca să eșecute pe contribuabili. — În ce „fericire” ne-a înglodat stăpânirea ungurescă!

—x—

Ținutul Reșiței din Caraș-Severin e hântuit de lupi. Vitele bieților ômeni dispar de creți că le svântă executorii de dare.

—x—

Oștirea permanentă, milițiile și rezerviții chemați la exerciții rămân și pe anul viitor fără cină. Socotindu se 4 cr. de omu, trebuia să se mărescă bugetul de rășoiu cu 4 milioane florini. Banii însă nu sunt și așa soldatii totu nemăncați se vor culca sêra ca și până acum. Se dice că, decă delegațiunile vor aduce în vorbă această cestiune, ministrul de rășoiu va chibzui modalitatea sub care câteva trupe din corpul 4 (Budapesta) să se nutrescă ca probă o jumătate de anu cu o supă de conserve sêra în prețu de 1/4 cr. În casul acesta bugetul s'ar îngreua cu mai puțin de unu milion.

—x—

Din Iclodul mare ni-se scrie, că de două săptămâni plouă pe acolo, așa că putredesc pe câmpu bucatele și bieții ômeni n'au putut sêmna bucatele de toamnă.

—x—

Cursurile la Bursa de Valuta din 17 Octombrie st. n. 1887

Table listing exchange rates for various currencies and bonds, including gold, paper, and foreign currencies like Austrian and Hungarian.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 5 Octombrie st. v. 1887.

Table listing market prices for various goods and services in Bucharest, including flour, oil, and other commodities.

Cursurile piatei Brasov

dia 18 Octombrie st. n. 1887

Table listing exchange rates for various currencies in Brasov, including Romanian, French, and Russian currencies.

Avisu!

Facu cunoscutu Onor. publicu cumca mi-au sositu stofe frantuzesci si englezesci de toamna si de iarna.

Unu rendu de haine completu ila facu in 48 ore, era o pereche de pantaloni in 6 ore.

Rogu pe Onor. publicu a me onora cu numerosa clientela.

ZSIGMOND ARON, croitoru de barbati.

Ulița Vămei Nr. 8.

2-3

Avisu d-loru abonati!

Rugamu pe d-nii abonati ca la renoirea prenumaratiunii se binevoiasca a scrie pe cuponulu mandatului postalu si numerii de pe fasia sub care au primitu diarulu nostru pana acuma.

Domnii ce se aboneza din nou se binevoiasca a scrie adresa lamuritu si se arate si posta ultima. ADMINISTR. "GAZ. TRANS"

Sosirea si plecarea trenurilor si postelor in Brasov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brasov la Pest:

Trenulu de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute sera. Trenulu mixtu Nr. 315: 4 ore 01 minutu dimineata.

2. Dela Brasov la Bucuresti:

Trenulu acceleratu Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineata. Trenulu mixtu Nr. 318: 1 ora 55 minute dupa amezii.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pest la Brasov:

Trenulu de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute inainte de amezii. Trenulu mixtu Nr. 316: 9 ore 52 minute sera.

2. Dela Bucuresti la Brasov:

Trenulu acceleratu Nr. 301: 10 ore 12 minute sera. Trenulu mixtu Nr. 317: 2 ore 32 minute dupa amezii.

A. Plecarea postelor:

- List of departure times for mail services to various locations like Resnov, Zarnesti, Bran, Zizin, Secuime, Fagaras, and Sacele.

B. Sosirea postelor:

- List of arrival times for mail services from various locations like Resnov, Zarnesti, Bran, Zizin, Secuime, Fagaras, and Sacele.

Publicatiunile „CANCELARIEI NEGRUTIU,”

GHERLA — SZ-UVAR.

AMICULU FAMILIEI. Diaru beletristicu si enciclopedicu-literaru cu ilustratiuni, Cursulu XI. — Apare in 1 si 15 di a luni in numeri de cate 1 1/2—2 1/2 cole cu ilustratiuni frumoase; si publica articlii sociali, poezii, nuvele, romanuri, suveniri de calatoria s. a. — Mai departe tracteaza cestiuini literare si scientifique, cu reflexiune le cerintele vietii practice; apoi petrece cu atentiune vieta sociala a Romanilor de pretutindenea, precum si a celorlalte poporatiuni din patria si strainatate; si prin umoru dulce si satira alesu nisucese a face cate o ora placutu familiei strivite de grijele vietii; si peste totu nisucese a intinde tuturoru indiviziloru din familia o petrecere nobila si instructiva. — Pretulu de prenumaratiune pe anul intregu e 4 fl. pentru Romania si strainatate 10 franci — lei noi, platibili si in timbre postale.

PREOTUL ROMAN. Revista bisericesca, scolastica si literara. Cursulu XIII. — Apare in brosuru lunare de cate 2 1/4—3 1/4 cole; si publica articlii din sfera tuturoru sciinteloru teologice si intre acestia multime de predice pe dumineci, serbatori si diverse ocaziuni, — mai departe studii pedagogice, didactice si scientifico-literari. — Pretulu de abonamentu pe anul intregu e 4 fl. — pentru Romania 10 franci — lei noi, platibili si in bilete de banca si in timbre postale.

A se adresa la „Cancelaria Negrutiu in Gherla — Szamosujvar, unde se mai afla de vandare si urmatorele carti:

- List of book titles and prices: Puterea amorului, Idealul pierdut, Opera unui omu de bine, Fontana dorului, Codrenu craiulu codrului, Elu trebuie se se insora, Branda seu Nunta fatala, Numerii 76 si 77.

- List of book titles and prices: Probitatea in copilaria, Barbu cobzarulu, Hermann si Drotea, Ifigenia in Aulida, Petulantulu, Carmen Sylva, Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu, Trandafiri si vioarele, Tesaurulu dela Petrosa seu Cloșca cu puii ei de aur, Apologia, Renascerea limbii romanesci, Biblioteca Sateanului Romanu, Biblioteca familiei, Colecte de Recepte, Economia pentru scolele popor., Indreptaru teoreticu si practic.

parandiali), a invetatoriloru si a altoru barbati de scola, de V. Gr. Borgovanu, profesoru preparandialu. Pretulu unui esemplaru cu porto francatu 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura noastra pedagogica abia allamu vre-unu opu, intocmitu dupa lipsele scoleloru nostre in mesura in care este acesta! pentru aceea ila si recomandamu mai alesu Directoriloru si invetatoriloru ca celoru in prima linia interesati.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romanii. De Vas. Gr. Borgovanu. Pretulu 15 cr.

Manualu de Gramatica limbii romane pentru scolele poporali in 3 cursuri de Maximu Popu profesorul la gimnasiulu din Nasaud. — Manualulu acesta este aprobatu prin Inaltulu Ministeru de cultu si instructiune publica cu rescriptulu de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Pretulu 30 cr.

Nu me uita. Colectiune de versuri funebreale, urmate de iertaciuni, epitalia s. a. Pretulu 50 cr.

Carte conducetore la propunerea calcularei in scola poporala pentru invetatori si preparandi. Broș. I. scrisa de Gavrilu Trifu, profesorul preparandialu. Pretulu 80 cr.

Cele mai eftine carti de rugaciuni.

Margaritarulu sufletului. Carte bogata de rugaciuni si cantari bisericesci forte frumosu ilustrata. Pretulu unui esemplaru broșatu 40 cr. legatu 50 cr. legatu in panza 60 cr. legatu mai finu 60, 80, 90 cr. 1 fl. in legatura de luxu 1.50—2.50.

Miculu margaritaru sufletescu. Carticea de rugaciuni si cantari bisericesci — frumosu ilustrata pentru pruncii scolari de ambe secele. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesci. Pretulu unui esemplaru broșatu 1 1/2 cr., — legatu 22 cr., legatu in panza 26 cr.

Carticea de rugaciuni si cantari pentru pruncii scolari de ambe secele. Cu mai multe icone frumoase. Pretulu unui esemplaru trimisu franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl. Visulu Prea Santei Vergure Maria a Nascetorei de D-geu urmatu de mai multe rugaciuni frumoase. Cu mai multe icone frumoase. Pretulu unui esemplaru espedatu franco e 10 cr. 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusu Christosu. Pretulu unui esemplaru legatu e 15 cr.